הרגש האור והגילוי שלמעלה בג' עולמות בי"ע או בבחי' נר"ן דאצי', שבהעבודה בזה ה"ה מתדמה למדריגות הנ"ל ושעי"ז מאיר הגילוי בנפשו כו', הרי כ"ז הוא רק בחי' הארה חיצוניות כו'. וכידוע דכללות הגילוי שבעולמות בי"ע הוא רק מבחי' חיצוניות זו"נ דאצי', וכמו שנמשך ע"י הפרסא המפסקת בין אצי' לבי"ע כו' כידוע ומבו' במ"א. וגם האורות והגילוים דאצי' שהן בחי' אוא"ס כו', מ"מ ה"ז ג"כ רק בחי' התפשטות הארה מא"ס המאציל לא בחי' מהותו ית', שז"ע אצי' שהוא ל' הפרשת הארה לבד, אלא שההארה היא בבחי' א"ס, והיינו שאינה בבחי' מהות אחר ח"ו, והיא בבחי' דביקות במקורה כו'. ולכן אצי' היא בבחי' עולם האחדות ממש כו', אבל מ"מ ה"ז בחי' הארה לבד כו' וכמ"ש במ"א. וגם זאת שע"י עבודת האדם למטה בבחי' מוח ולב גם בבחי' דו"ר שכלים ובבחי' מוחין דגדלות אינו תופס בבחי' מהות אורות העליונים וכמ"ש באגה"ק בקו"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח בענין מעלת מצות מעשיות ולימודם על מעלת המוחין שהן דו"ר שכלים, כי הגם דכתי' ולדבקה בו ע"י מדותיו (י"ל כמו שארז"ל הדבק במדותיו מה הוא רחום אף אתה רחום כו', דמדותיו הן בחי' הכלים ועי"ז נדבק בהאור כו', כמו"כ הוא בעבודה בבחי' אהוי"ר ורחמים ה"ה נדבק בו ית' ע"י בחי' מדותיו כו') מ"מ איננו דבוק אפי' במדותיו העליונות (היינו בחי' הכלים) אלא במציאותן ולא במהותן כו', וכ"ש באוא"ס ב"ה כו'. לבד עלולים הנאצלים כו', אבל לא בנבראים אפי' בנשמות דאצי' כו' וכמ"ש וראית את אחורי כו'. ולכן כ"ז נק' בחי' אחוריים וחיצוניות, לפי שבעבודתו תופס רק בבחי' חיצוניות האור, דהיינו בבחי' מציאותו לא בבחי' מהותו כו'. וכללות האור הוא ג"כ רק בחי' הארה לבד כו', והיינו לפי שהעבודה היא בבחי' נר"ן שבנפשו, ובד"כ בבחי' מוח ולב שזהו בחי' חיצוניות שבנפש ותופס למעלה ג"כ בבחי' היצוניות לבד כו'. אבל העבודה בבחי' פנימיות היינו בבחי' ח"י שבנפש, והוא בבחי' הרצון שלמעלה מטו"ד. וכידוע דענין הרצון בעצם איננו מצד הטעם והשכל כ"א מה שרוצה באיזה דבר בלי שום טעם, ואף גם אם הטעם ינגד לזה ומ"מ ירצה בתוקף גדול מאד כו'. וכנודע שהתוקף שברצון הוא הרבה יותר באין ערוך מהתוקף שבשכל, דהגם שכאשר משכיל באיזה דבר שצ"ל כך וכך ה"ז אצלו בתוקף מ"מ השכל מגביל את הדבר דעד פה תבוא תוקף הדבר ותו לא. אבל הרצון הוא בלתי מוגבל כו'. וכמו"כ הוא ברוחניות, דבחי' הרצון פשוט לה' אין זה מצד השכל והשגה באלקות, כ"א מצד הרגש נפשו בעצם אוא"ס שלמעלה מהשגה, וכמא' ליית מח' תפיסא בך כלל, שאינו שייך השגה בעצמות אוא"ס ב"ה כו'. ובהרגש זה מאיר בנפשו גילוי אור רב מאד, וגם אור נפשו מאירה ביותר כו'. אבל אין זה הגילוי אור דהשגה שהוא בחי' הארה לבד ובא בבחי' תפיסא בנפשו, והיינו בבחי' התלבשות בכלים (והכלים הם כלים רוחניים לא בבחי' יש מ"מ ה"ז תפיסא בכלי כו'). אבל גילוי אור זה הוא בחי' אור עצמי ולא בבחי' תפיסא בכלים. וכידוע שהרצון הוא למעלה מכלים ותופס בבחי' אור העצם כו'. וזהו"ע הרצון שהוא מה שנמשך ורוצה לבחי' עצמות אוא"ס ב"ה, וכמ"ש מי לי בשמים

ועמך לא חפצתי בארץ, שמים היינו בחי' הענוג העליון שבגעה"ע ועוה"ב שהנשמות יושבין ונהנין מזיו השכינה, הגם שזהו שכר הנשמות, מ"מ אין זה עיקר החפץ והרצון להיות שזהו הארה בלבד, וכמא' ביו"ד נברא העוה"ב שזהו רק אות א' מבחי' מח' ודבור העליון כו'. וכן כל מה שעמך, היינו בחי' אור וחיו שזהו עמך שטפל ובטל לך לא חפצתי. כ"א חפצו ורצונו הוא דוקא בבחי' עצמות אוא"ס כו'. והוא בבחי' תוקף הרצון בבחי' בלי גבול, כי אין שום דבר שיגביל אותו מאחר שהוא למעלה מטו"ד. וההרגש הזה דבחי' עצמות אוא"ס ה"ז מעורר באמת בנפש בחי' רצוא הבלתי מוגבל כלל כו', וזהו בד"כ בחי' יחוד פנים בפנים, דהיינו בחי' פנימיות הנפש שלמעלה מהכחות הגלוים כו', והרצוא והדביקות הוא ג"כ בבחי' עצמות אוא"ס שלמעלה מבחי' התלבשות בעולמות ובכלים כו'. ועז"נ לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי' אבקש. פי' פני הוא בחי' הפנימיות, כי עיקר פנימיות הנפש שורה ומתגלה בפנים, וע"כ נק' פנים ע"ש הפנימיות (וכמו בתקיעות עד שיאדים פני התוקע, דהיינו התגלות בחי' פנימיות הנפש כו') והעיקר הוא גילוי בחי' פנימיות הרצון בחי' רצון פשוט שלמעלה מטו"ד שזהו בחי' פנימיות הלב כו', ועי"ז את פניך הוי' אבקש, שמגיע בבחי' פנימיות הוי', דהיינו בחי' פנימיות ועצמות אוא"ס שבפנימיות רצה"ע כו'. והו"ע יחוד פב"פ בחי' פנימיות דנשמות בפנימיות אוא"ס כו'.

בס"ד, יום ב' דר"ה, רס"ח

שיר המעלות ממעמקים קראתיך הוי', ואי' בזהר בשלח דס"ג ע"ב ומי אמר דוד הכי והא כתי' בכל לבי דרשתיך ודא קרא סגי מאי בעי ממעמקים אלא הכי תאנא כל ב"נ דבעי בעותי' קמי' מלכא בעי לכוונא דעתי' ורעותי' מעיקרא דכל עיקרין כו'. וצ"ל מהו הקושי' ומי אמר דוד הכי כו' וכי מסני שא' בכל לבי דרשתיך לא יאמר ממעמקים קראתיך כו'. והנה המזמור דממעמקים אומרים בעשי"ת, דהנה קודם חדש אלול קורין בפ' ראה אחרי הוי' אלקיכם תלכו, ובאלול אומרים לך אמר לבי בקשו פני כו' ובעשי"ת מוסיפים המזמור דממעמקים. ולהבין כ"ז יש להקדים משנת"ל דיחוד פב"פ זהו בהעבודה דבחי' פנימיות הלב כו', דהנה העבודה דמוח ולב בבחי' נר"ן שבנפשו כ"ז הוא בחי' היצוניות כו', אבל העבודה בבחי' רצון פשוט שלמעלה מטו"ד ה"ז בחי' פנימיות הנפש ותופס למעלה בבחי' פנימיות אוא"ס כו', ועז"נ לך אמר לבי בקשו פני בחי' פנימיות הלב ועי"ז את פניך הוי' אבקש כו'.

והנה מ"ש בקשו פני הוא דבכדי להיות גילוי בחי' פנימיות הלב צ"ל תחלה העבודה בבחי' חיצוניות הלב ועי"ז מגיעים לבחי' פנימיות הלב, דהנה

נת"ל דהעבודה דבחי' פנימיות הלב הוא ע"י הרגש בחי' עצמות אוא"ס שלמעלה מהשגה כו', וקודם שיש העבודה דבחי' חיצוניות הלב אינו שייך כלל להרגש זה כו', דהנה הרגש זה הוא בבחי' פנימיות ועצמיות הנפש כו', וכ"ז שלא יש העבודה דבחי' חיצוניות הלב הרי אין הכחות דנה"א שלו בהתגלות כלל שיהי' בערך שירגיש אוא"ס כו', כ"א צ"ל תחלה התגלות הכחות דנה"א בהעבודה שע"פ טו"ד ואז אפ"ל שירגיש בחי' אוא"ס בנפשו כו', וע"ד פתחי לי כחודה של מחט ואני אפתח לך כו', דהנה בחי' הרגש הנ"ל ובחי' העבודה שלמעלה מטו"ד זהו שנותנים מלמעלה כו', והיינו כאשר יש העבודה שע"פ טו"ד שזהו בכח עצמו ויגיעתו כו' אז נותנים לו מלמעלה העבודה דבחי' פנימיות הלב כו' וכידוע בענין מפתחות הפנימים ומפתחות החיצונים דתחלה צ"ל מפתחות החיצונים כו', וזהו בקשו פני דבחי' פנימיות הלב צריך חיפוש והשתדלות לבוא לזה, וההשתדלות היא העבודה דבחי' חיצוניות הלב וע"ז בא ממילא לבחי' פנימיות הלב כו' (וי"ל שע"י אמיתית העבודה כל השנה בבחי' נר"ן שבנפשו ע"ז העבודה בר"ה ועשי"ת בבחי' פנימיות הלב כו'), גם י"ל מה שצ"ל בקשו פני לפי שהוא בבחי' העלם והסתר דגם בחי' פנימיות הלב יש לבוש המעלים ע"ז וכמ"ש באגה"ק סי' ד', וע"ז צריכים לבקש את בחי' פנימיות הלב ולגלותה מהעלם אל הגילוי והיינו ע"י הרחמים כו', וכמ"ש בלק"ת ד"ה כי תצא דרוה"ב, והענין הוא כמ"ש במ"א ע"פ ציון במשפט תפדה דציון הוא בחי' פנימיות הלב, כי ציון הוא ל' סימן וכמו ציון המצויינת, ונש"י נק' ציון להיותם בחי' ציון וסימן על אוא"ס ב"ה, דהנה כתי' ששם עלו שבטים כו' עדות לה' הרי נק' הנשמות עדות וכן המצות נק' עדות וכמ"ש בדרך עדותיך כו', והנה עדות אינו שייך על דבר הנראה ונגלה ואפי' על דבר דעבידא לגלויי אינו שייך עדות כ"כ כ"א על דבר הנסתר ונעלם צריכים עדות, ולמעלה היינו בחי' אוא"ס הסוכ"ע שזהו מה שסתום ומופלא כו', ובחי' זו נמשך ע"י המצות וכידוע דמצות הן רצה"ע שזהו בחי' אוא"ס הסוכ"ע כו', ולכן נק' המצות עדות מאחר שע"י נמשך בחי' אוא"ס הסוכ"ע, וכמו"כ הוא מה שנש"י נק' עדות זהו מה שיש בנש"י בחי' הרצון פשוט שלמעלה מטו"ד ויש בהם כח המס"נ למסור נפשם על ה' כו' זהו עדות על עצמות אוא"ס הסתום ונעלם כו', דמה שיש בהם הכח דמס"נ זהו באמת מפני ששרשם הוא מבחי' עצמות אוא"ס והם מקושרים בעצמות כו' וכמ"ש במ"א, וזהו"ע ציון דקאי על בחי' הרצון פשוט שיש בנשמות שזהו בחי' ציון וסימן כו', ועז"א ציון במשפט תפדה דבחי' ציון הנ"ל צריך פדי' והפדי' היא במשפט בחי' משפט דאיהו רחמי והיינו בחי' רחמים רבים, דהנה יש ב' בחי' רחמים, הא' בחי' רחמים סתם ששייך דוקא על מי שחסר, והב' בחי' רחמים רבים ששייך גם על מי שהוא במעלה ומדרי' ואינו חסר כ"כ כו', ובעבודה הוא שיש בחי' התעוררות רחמים על הנה"א המלובש בנה"ב שזהו בר"כ בחי' רחמים דסדר השתל', אבל בחי' רחמים רבים שלמעלה מהשתל' דמשם שייך רחמים על הניצוץ האלקי אף שאינו בחשך גמור ח"ו, וע"י הרח"ר הנמשכים מלמעלה ע"ז נעשה הפדי' וההתגלות דבחי' פנימיות הלב כו', וזהו לך אמר לבי בקשו פני שיתגלה בחי' פנימיות והיינו ע"י את

פניך ה' דהיינו בחי' יגמה"ר שע"ז נעשה התגלות בחי' פנימיות הלב וע"י העבודה בבחי' פנימיות הלב מאיר גילוי בחי' עצמות אוא"ס שזהו בחי' פניך ה' שהו"ע יחוד פב"פ כו', וי"ל ג"כ ענין במשפט תפדה היינו מה ששופט א"ע וכובש רצונותיו וכמ"ש במ"א בענין משפט וצדקה דהיינו שכובש רצונותיו וכן המשפט מה שמכרח לו ומה אינו מוכרח לו ויכבוש א"ע בזה ויתן על צדקה כו', ועי"ז נמשך בחי' הרחמים מלמעלה כו' (וזהו מה שאברהם נתן צדקה ומשפט וכנגדן זקף לו הקב"ה חסד ורחמים כו' וכמ"ש מזה בלק"ת פ' דברים), דהנה ע"י הצדקה שהו"ע הרחמים נמשך בחי' הרחמים מלמעלה כו', וכמו"כ ע"י המשפט נמשך בחי' הרחמים, דהנה כתי' ויגבה ה' צבאות במשפט וצ"ל מהו ל' ויגבה, אך הענין הוא דזהו מה שהקב"ה עולה מכסא דין ויושב על כסא רחמים שעז"נ עלה אלקי' בתרועה שזהו בחי' עלי' היפך מבחי' הירידה כו' וכמ"ש בזהר ע"פ ארדה נא שהוא הירידה ממדה"ר כו', אבל העלי' הוא שעולה ממדה"ד למדה"ר כו', וזהו ג"כ ענין ויגבה ה' צבאות בחי' העלי' הנ"ל והיינו ע"י המשפט שהאדם שופט א"ע כו' דכאשר יש דין למטה לא יש דין למעלה כו', ולזאת ע"י שהאדם שופט א"ע וכובש רצונותיו ע"ז נעשה ויגבה ה' המשכת בחי' הרחמים כו' (ולכן בר"ה ועשי"ת צריכים לכבוש רצונותיו ביותר ולשפוט א"ע מן המותרות כו' וגם להרבות בצדקה שע"ז נמשך בחי' הרחמים כו'), וזהו לך אמר לבי בקשו פני שיהי' התגלות בחי' פנימיות הלב שזהו ע"י פניך הוי' בחי' רח"ר, וגם שע"י העבודה בבחי' פנימיות הלב ה"ה מתאחד ומתקשר בבחי' פניך הוי' בחי' פנימיות ועצמות אוא"ס שזהו"ע בחי' יחוד פב"פ כו', והנה עיקר בחי' יחוד פב"פ זהו בחי' פנימיות ועצמות הנפש ממש שלמעלה מבחי' הרצון שבנפש שנדבק בבחי' עצמות א"ס ממש כו', והענין הוא דהנה יש ג' מיני אהבות בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך, דאהבה דבכל לבבך היא בחי' האהבה שע"פ טו"ד, ובכל נפשך זהו בחי' הרצון שלמעלה מטו"ד וכידוע דנפש הוא בחי' רצון כו', דהנה הרצון הגם שהוא מבחי' כחות עצמיים שבנפש, מ"מ ה"ז רק בחי' המשכה מן הנפש לא בחי' עצמות הנפש ממש רק חלק ממנה לבד הוא שנמשך ברצון וגם בפנימיות הרצון שזהו הרצון פשוט הנ"ל אין בו רק חלק קטן כניצוץ הנבדל מן השלהבת כו', שהרי עצמות הנפש הוא נבדל בערך גם מן הרצון והוא עצמי ממש שאינו שייך בו ענין הרצון רק שכל הרצונות נמצאים ונמשכים ממנו כו', ואע"פ שכל הרצונות נמצאים ממנו הנה הנפש עצמו מובדל מהם לגמרי כו', דבאמת אין זה כדמיון הניצוץ לגבי השלהבת שמהות א' הן עכ"פ רק שזה בקטנות וזה בגדלות כו', אבל מהות הרצון לגבי עצם הנפש אין לו דמיון במהות כלל כו', כי הרצון הוא ג"כ כח אלא שהוא כח עצמי והנפש אינו בבחי' כח כו', שהרי אנו רואין שהרצון הוא בבחי' התפעלות שהרי מתפעל ברצון וחשק לדבר מה, וא"כ אינו בחי' עצמי כי העצם אינו מתפעל בשום דבר והרצון מאחר שהוא בבחי' התפעלות ממילא אינו בבחי' עצמי כו', ויש בזה הרכבה שהוא מורכב בהדבר שמתפעל בו כו' וגם יש בו שינוי כמו שאנו רואין שמתפעל ברצון לרצות כך ולא כך הרי יש שינוי שבאופן אחר לא יתפעל ברצון כלל או לדבר אחר אין לו רצון

זה כלל אלא דוקא לדבר זה יש לו התפעלות הרצון, והיינו מפני שבא בבחי' הרכבה וכל דבר המורכב יש בו שינוים רבים לפי אופן ההרכבה כו', הרי שבהמשכת מהות הרצון יש בו ג' אלה הרכבה ושינוי והתפעלות והוא בהא תליא כו', דכל שהוא בבחי' התפעלות ה"ה בבחי' הרכבה בדבר מה וכל המורכב יש בו שינוים כו' כנ"ל דכל זה אינו בעצמות ומהות הנפש כלל (ולפי המבואר במ"א בחי' רצון הנפש באלקות אין זה בבחי' הרכבה כ"א בבחי' התקשרות עצמיות כו' דנש"י מושרשים בבחי' עצמות ומקושרים בעצם בבחי' עצמיות, והמשכת והתהוות הרצון זהו מה שנמשך ממילא לשרשו ומקורו ומתקשר ונדבק בו בבחי' התקשרות ודביקות עצמי כו', וכמו אב ובן שהן עצם א' ומקושרים בעצם מהותם ואף שהבן הוא מהות בפ"ע מן האב, מ"מ ה"ה מקושרים ומיוחדים בעצם אלא שהוא בהעלם כו', וכאשר יש המשכת הרצון זל"ז בהתגלות כמו בעת השמחה או הנעשה ע"י הריחוק ה"ז אין זה שנמשך לאיזה דבר שחוץ ממנו כ"א הוא בבחי' קירוב ודביקות עצם בעצם כו', הרי אין זה הרכבה כ"א מה שנתקשר ונדבק בהעצם שלו דישנו להתקשרות הזאת תמיד ועתה באה התתקשרות בהתגלות שז"ע הרצון כו', וההתפעלות שברצון אין זה מה שמתפעל על איזה דבר ס' (דאז הוא בבחי' הרכבה באותו הדבר כו' כנ"ל) אלא הוא רק ענין הזות עצמותו כו', וכמו בשרה בבשורת העקדה שיצאה נפשה באהבתה אליו שאין זה בחי' התפעלות כ"א הזה עצמיות אל מה שהוא עצם שלו כו', שזהו מצד האהבה וההתקשרות עצמיות שלה בבנה יחידה ומחמת בשורת העקדה (שזה כמו מצד ההעדר כו') ניזוז כל עצמותה בהתקשרות ודביקות זו כו', וכמו"כ הוא הזות הנפש מה שתבלה ותכסוף לאוא"ס ב"ה כו', והענין הוא דבחי' הרצון הזה אין זה בחי' כח הרצון כ"א הוא בחי' העצמות של הנפש אלא שזהו בחי' מרוצת העצמות דעש"ז נק' רצון שהו"ע המרוצה (וכמו אם רץ לבך כו') לא שהוא איזה כח והארה מהנפש אלא בחי' המשכת עצמות הנפש ממש, ועמ"ש מזה בד"ה יו"ט של ר"ה, רס"ו (בד"ה כי ידעתיו), וענין הרצון המבואר כאן הוא בחי' כח הרצון דעם היותו בבחי' רצון פשוט שלמעלה מטו"ד, מ"מ הוא בבחי' התפעלות ובבחי' הרכבה כו' וכמ"ש במ"א בענין אה"ר שלמעלה מטו"ד, דמ"מ ה"ז בחי' רצון כו', וה"ז רק בחי' הארת הנפש לא עצמותו כו') כי ידוע דעצמות מהות הנפש היא פשוטה ומושללת מכל בחי' הרכבה ושינוי והתפעלות כי היא אור פשוט ממש כו', וכאשר תבוא לכלל בחי' התפעלות ברצון שזהו בבחי' מורכב שיפול בו שינוי ותמורה אין זה מבחי' עצמותו כו', וזהו ההפרש בין אהבה דבכל נפשך לאהבה דבכל מאדך דשניהם הם בבחי' בל"ג ובבחי' מס"נ כו', מ"מ יש הפרש גדול ביניהם דאהבה דבכל נפשך אין זה עצמות ומהות הנפש ממש רק בחי' המשכה מעצמות הנפש והוא בחי' פנימיות הרצון הנק' רצון פשוט שלמעלה מהרכבת השכל הטעם כו', אך אהבה דבכל מאדך היא בבחי' עצמות ומהות הנפש ממש דהיינו שכל עצמות הנפש תבלה ותכסוף לצאת ולידבק לא בבחי' רצון לבד כ"א בחי' הזות עצמות ומהות הנפש שנמשכת לבחי' מהות ועצמות א"ס ממש כו', וביאור הענין יובן ע"פ מ"ש במ"א בענין קול פשוט היוצא מפנימיות הבל הלב הנק' בד"כ קלא דלא אשתמע יש בזה

ב' מדרי' בחי' צעקת הקול וצעקת הלב, דהנה ידוע ההפרש בין קול פשוט לקול מורכב, דקול מורכב הוא בא מתוך הכוונה שבמוח ולב לפ"ע התפעלות האדם מן ההשגה אלקי' שיוכל להתיישב בכלי המוח והלב בבחי' או"פ כן יתן קולו בדיבור כו' ולפעמים ידבר בקול רם שזהו הוראה שיוצא מפנימיות הלב והמוח ביותר ע"כ ירים קולו בדבור וכמו דברים היוצאים מן הלב מ', עכ"פ ה"ז בא במורכב באותיות הדבור ונק' קלא דאשתמע היינו שבא במורכב בדבור, וזהו לפי ששרשו הוא מבחי' אור השכל והכוונה שבמוח דהיינו מבחי' כחות הגלוים שבנפש, ולכן אשתמע קול זה באותיות הדבור שהן כלים לאור השכל כו', וכמו"כ הוא בקול ניגון בתנועות שונות של שמחה ושל עוצב ומרירות שזהו הכל ע"פ הכוונה שבמוח (והתנועות שונות הן כמו האותיות שבהם מתלבשת הענין ומתגלה ע"י שבהתנועות ניכר כוונת המנגן כנודע), וכמו שיר הלוים שהי' ע"פ הכוונה שבמוח ולכן אומרים שירה על היין דוקא כו' וכמ"ש במ"א, אבל קול פשוט הוא שבלתי יוכל להיות מורכב באותיות הדבור כלל וה"ז הוראה שיוצא מפנימיות נקודת לבו שלמעלה מהטעם שאין בכח השכל וכוונה שבמוח ולב להכילו ולהגבילו כלל וממילא לא יוכל לבוא ולהתלבש באותיות הדבור רק בצעקה בקול פשוט וכמו בצער גדול ר"ל שא"א לכלי שכלו להכיל הדבר ה"ה צועק בקול פשוט וא"א לדבר בזה וכמו"כ הוא בדבר שמחה ועונג שלמעלה מן השכל שבא בבחי' שיר פשוט כו'* וזהו הנק' קלא דלא אשתמע שאינו בא במורכב באותיות הדבור כו', והנה בבחי' קלא דלא אשתמע יש ג"כ ב' מדרי' צעקת הקול וצעקת הלב, צעקת הקול הוא שצועק בקול עכ"פ רק שהוא קול פשוט דלא אשתמע בדבור כו' כנ"ל, אמנם צעקת הלב הוא שאינו צועק בקול כלל והוא קלא דלא אשתמע ממש וכמו צעק לבם אל ה' שאין זה צעקת הקול אף לא בקול פשוט אלא בלחש מאד וכמ"ש בתפלת חנה והיא מדברת על לבה וקולה לא ישמע כו', והיא תפלה הבאה מקירות הלב ממש מן המיצר והדוחק ביותר שנגע לעצם נקודת נפשו עד שאין בכחו לצעוק כלל כ"א מה שעצם נפשו כלה והולך בבחי' כליון ממש כו', והענין הוא כידוע שיש ב' מיני מקיפים מקיף דחי' ומקיף דיחידה שהן מ"ם ולמ"ד דצלם כו', דמקיף דחי' הגם שהוא בחי' מקיף מ"מ יש לו שייכות אל הפנימיות וכידוע דמקיף דחי' זהו שרש ומקור הכחות הפנימיות ואופן התגלותם הוא ע"פ בחי' המקיף הזה וכידוע דהכל תלוי בהרצון כו' וכמ"ש במ"א, וממילא הרי יש לו אחיזה ושייכות אל הכחות פנימיים כו', ולכן הצעקה הבאה מבחי' המקיף דחי' ה"ה בבחי' קול פשוט, אבל זהו רק מה שלמעלה מהגבלת כלי הלב והמוח המצומצמים שמפני זה לא יכילנו המוח והלב ויתפעל ברעש ובקול פשוט כו', ומ"מ יש לו אחיזה עדיין בהכחות פנימיים ומשו"ז ביכולתו לצעוק בקול עכ"פ כו', אמנם בחי' מקיף דיחידה הוא שמובדל בערך לגמרי מהכחות פנימיים שאינו בגדר מקור להם (רק מה שכולם נמצאים ממנו) ואין לו שום אחיזה בהם כו', ולזאת כאשר נגע הדבר בעומק

*) (וגר' דקול פשוט שמצד העונג שייך יותר בהאופן הב' שיח').

פנימיות נקודת נפשו היינו בבחי' יחידה שבנפש אין ביכולתו להרים קול כלל וכלל כ"א בבחי' צעקת הלב והיינו מבחי' הפנימיות העצמיות שבלב ונפש צועק וכלה בכל בחי' עצמיות שלה ממש וכמו כלתה נפשי כו' שזהו החת כל עצמותו ממש כו', וכמו מן המיצר קראתי י"ה כו' דקריאה זו אינו בקריאה בקול דוקא כ"א בקריאה בלב ע"י המיצר ביותר שנגע לו בעומק פנימיות נקודת נפשו ה"ה קורא לה' דענין הקריאה היינו הכליון מה שכלתה נפשו לה' בבחי' הזות כל עצמותו בבחי' כליון ממש כו', ולא כמו ניצוץ הנמשך ורץ בהתגברות גדולה ליכלל בהשלהבת שאין כאן רק התגברות העלאת הניצוץ והמשכתו ברעש ליכלל בהשלהבת ועדיין לא נכלל וכלה אלא עומד באמצע וה"ה בבחי' מציאות עדיין כו', אבל כאשר כבר נכלל בהשלהבת כו', או כמו ביטול והתכללות השלהבת העולה למעלה באש היסודי ממש שהוא כלה והולך ומתבטל במציאות לגמרי בלי רעש ההתלהבות כלל אדרבה כליון הלהב וביטולה במציאות ממש בהאש היסודי כו', וכמו"כ הוא כליון הנפש בעצמות אוא"ס בלי שום רעש והתפעלות אלא שכל עצמותה הוא בבחי' כליון ממש שמתבטלת בזה בכל עצמותה ממש כו', ובחי' ביטול וכליון זה הוא רק בנשמות לבד ולא נמצא במלאכים העליונים, וכמו כארי' ישאג שנת"ל שזהו בבחי' אחרי ה' היינו בבחי' ההארה המתלבשת בעולמות כו', וגם כמ"ש במ"א שבמלאכים ג"כ הצעקה באה"ר שלמעלה מהגבלת הכלים כו', מ"מ ה"ה ברעש והתפעלות בבחי' רשפי אש בהתגברות גדולה ועצומה כו', וכ"ז הוא מה שמרוחק עדיין ונמשך בבחי' רצון ליכלל באוא"ס ב"ה, וכמו אמירת קדוש של השרפים שמשיגים איך שאוא"ס קדוש ומובדל מהם ומרוחק מהם לגמרי ה"ה בבחי' כליון ותשוקה ליכלל באוא"ס ב"ה כו', וה"ז כמו התגברות התלהבות הניצוץ ליכלל בשלהבת שהוא מרוחק עדיין ממנו ורץ בהתפעלות גדולה כו', וכמו"כ הוא בהתלהבות השרפים בבחי' רצוא ליכלל באוא"ס ב"ה שזהו בבחי' רצון לבד ומגיע למעלה ג"כ רק בבחי' התפשטות אוא"ס לבד לא בבחי' עצמות ממש כו', ורק בנשמות יש כח זה להיות הכליון בבחי' עצמות לא בשום התפעלות ורצון כ"א בכל עצמותו ממש כו', ומגיע למעלה ג"כ בבחי' עצמות א"ס ממש כו', והטעם ידוע לפי ששרש הראשון דמלאכים אינו ממהות ועצמות דע"ס דאצי' רק מבחי' חיצוניות הכלים שלהם שזהו בחי' הארה שחוץ לעצם מהות הכלים כו', ומבחי' האור וויו המתפשט עליהם מבחי' חיצוניות הכלים מזה הוא התהוותם והתפעלות עבודתם כו', ולזאת גם העבודה בבחי' המקיף שלהם הוא בבחי' רצון לבד שזהו בחי' התפשטות לבד ואינו רק לידבק באור המתפשט מעצמות אלקות לא בעצמותו ממש כו', אבל הנשמות שרשם בעצמות ש' הוי' דאצי' בע"ס דאו"א וז"נ וכן למעלה מעלה בעצמות אוא"ס ב"ה (ועמ"ש מזה בד"ה יו"ט של ר"ה, רס"ו, קרוב לסופו) לזאת התפעלותם הוא בבחי' עצמותם דוקא לא ברצון לבד ובבחי' ביטול כל מציאותם לגמרי לאשתאבא בגופא דמלכא ממש כשלהבת העולה מאלי' ונכללת באש היסודי וכמו הניצוץ שנכלל בשלהבת כו' וכמא' למה הצדיקים דומין בפני השכינה כנר בפני אבוקה והיינו כנר הסמוך אל האבוקה שנכלל ממש בהאבוקה כו', וכמו"כ הוא בנשמות שהן בבחי' עוצם הדביקות ונכללו באור האצי' ממש, וכרשב"י ע"ה שא' בחד קטירא כו' בי' אחידא כו' שלא הי' בבחי' מציאות

לעצמו כלל כ"א בחי' האלקות שבו עד שא' אנא סימנא בעלמא כו' וכמ"ש הללי נפשי את ה' ממש וכן בה' תתהלל נפשי כו' (ועמ"ש מזה בדרוש הנ"ל ד"ה ויכולו השמים) וכן מ"ש צרורה בצרור החיים את הוי' ממש כו', וזהו מבחי' יחידה שבנשמות שאין זה במלאכים כלל כ"א בנשמות מטעם הנ"ל שהנשמות נלקחו מעצמות ומהות אלקות ממש ע"כ יש בנשמה אלקית תנועת המשכה כזאת בבחי' עצמית דוקא (לא בבחי' התפשטות לבד) ובבחי' המשכת כל עצמותה בעצם מהותה בביטול כל עצמותה לגמרי שנכללה לגמרי במקור חוצבה במהו"ע אלקות ממש כו', וכמו בכליון הנשמות הגבוהות כרשב"י וכה"ג כנ"ל, ועוד ביותר הוא במדרי' התשובה דבמקום שבע"ת עומדים כו', דהנה צ"ג בעבודתם השלימה והאמיתית כמו בחד קטירא כו', הרי מ"מ יש בזה תענוג אלקי שזהו איזה הרגש הגם שהוא הרגש אלקי ממש כו', אבל כאשר מן המיצר והדוחק הגדול שצר לו מאד מעוצם ריחוקו כו' שעי"ז מתעורר עצם נקודת נפשו ממש להיות שבא ע"י המיצר והצער וידוע דהצער מגיע בעצם נקודת הנפש בעומק הרבה יותר מן העונג כו', וה"ה בבחי' הזות והמשכת כל העצמות ממש בכח או"ח הנעשה ע"י המיצר הנ"ל (וכמו ע"י הכאה כו' וכמ"ש במ"א) שנמשך בדרך ממילא בלי שום הרגש כלל בבחי' התכללות ממש במקור חוצבה במהו"ע א"ס ממש כו'. דוהו"ע יחוד פב"פ, היינו בחי' פנימיות ועצמות הנשמה שנמשכה ומתקשרת בבחי' פנימיות ועצמות א"ס ב"ה. וזהו ג"כ ענין החזרת פב"פ דר"ה ועשי"ת, דהגם שיש בחי' יחוד פב"פ גם כל השנה בעבודת הצדיקי' כנ"ל, הנה לבד זאת דאמיתית ענין פב"פ הוא בענין התשובה דוקא כנ"ל, הנה בכל השנה זהו בעבודת הצדיקי' הג' לבד, אבל כללות ישראל הרי אינם בערך עבודה כרשב"י וכה"ג, כ"א עיקר העבודה דכל השנה היא העבודה במוח ולב כו', ובר"ה ועשי"ת אז בכללות ישראל עיקר העבודה היא בבחי' פנימיות ועצמות נשמתם דוקא וממשיכים עי"ז בחי' מהו"ע א"ס ב"ה. וזהו דאז הוא הזמן דהחזרת פב"פ. דהנה ידוע דבר"ה חוזר כל דבר לקדמותו וצריכים להמשיך הכל מחדש כו', והיינו ע"י העבודה בבחי' עצמות הנשמה דוקא שזה מגיע בבחי' פנימיות ועצמות א"ס כו'.

וזהו ממעמקים קראתיך מבחי' עומק לעומק דהיינו בחי' פנימיות ועצמות הנפש. דהנה בחי' פנימיות הלב שזהו בחי' רצון פשוט שבנפש ה"ז ג"כ בחי' עומק הנפש ופנימיותו כו', אבל בחי' עומק לעומק היינו העבודה בבחי' עצמות הנפש ממש בחי' צעקת הלב הנ"ל, וזהו שמוסיפים בעשי"ת. דקודם אלול קורין אחרי ה' כו', והיינו העבודה דכל השנה שהעיקר הוא העבודה דמוח ולב שזהו בחי' אחוריים וחיצוניות כמשנת"ל, ובחודש אלול אומרים לך אמר לבי בקשו פני בחי' פנימיות הלב בחי' רצון פשוט כו', והיינו ע"י את פניך ה', דבחודש אלול נפתחים שערי רחמים ונמשכים בחי' יגמה"ר שעי"ז הוא העבודה בבחי' פנימיות הלב כו' כנ"ל. ובר"ה ועשי"ת אומרים ממעמקים קראתיך דאז עיקר העבודה בבחי' פנימיות ועצמות הנפש ממש שז"ע מן המיצר קראתי כו' כנ"ל. וזהו ההפרש בין מ"ש בכל לבי דרשתיך

למ"ש ממעמקים קראתיך, דבכל לבי היינו בחי' פנימיות הלב, אבל ממעמקים הו"ע בחי' עצמות הנפש ממש כו'. וזהו שא' בזהר ומי אמר דוד הכי, ופי' המק"מ וכי דוד הי' צ"ל ממעמקים שהרי כבר אמר בכל לבי דרשתיך שזהו בחי' פנימיות הלב ומה צריך עוד לומר ממעמקים כו'. וז"ש ודא קרא סגי, והיינו דבכל לבי דרשתיך הוא מעלה ומדרי' גבוה בעבודה כנ"ל, ומה בעי עוד לומר ממעמקים כו'. אלא כל מאן כו' בעי לכוונא רעותא מעיקרא דכל עיקרין כו' שצריכים להמשיך מבחי' פנימיות ועצמות א"ס כו', ובכדי להמשיך מבחי' עצמות א"ס זהו ע"י העבודה דבחי' עצמות הנפש ממש. וז"ע ממעמקים שהוא יותר מבחי' בכל לבי דרשתיך לחיות שזהו בחי' פנימיות ועצמות הנפש ממש בחי' עומק לעומק כו'. וזהו בר"ה שצ"ל ההמשכה מבחי' פנימיות ועצמות א"ס להיות הרצון למלוכה כו', עד"א ממעמקים קראתיך, מבחי' עומק ופנימיות הנפש ממש שמאיר ע"ז בחי' פנימיות ועצמות א"ס שזהו אמיתית בחי' יחוד פב"פ כו'.

בס"ד, ש"ת, רס"ח

שובה ישראל עד ה' אלקיך כי כשלת בעונך. וצ"ל מה"ע עד ה' אלקיך והול"ל שובה ישראל לה' אלקיך, גם צ"ל מהו הנתינת טעם כי כשלת כו', הרי תשובה היא על חטא ועון ומה צ"ל הטעם כי כשלת כו'. ולהבין זה יש להקדים משגת"ל דאמיתית ענין יחוד פב"פ הוא העבודה בבחי' פנימיות ועצמות הנפש ממש שמגיע למעלה בבחי' פנימיות ועצמות א"ס כו'.

והנה עיקר החזרת פב"פ הוא בתקיעת שופר דר"ה, וכידוע דבליל ר"ה מסתלק החיות של השנה העברה וע"י התקיעות ממשיכים אור חדש ונעלה יותר כו'. והענין הוא דהנה כתי' ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה תמיד כו' מראשית השנה ועד אחרית שנה, מרשית חסר אלף כתיב, והיינו בחי' הסתלקות החיות כו'. דהנה א' הוא בחי' האור והחיות האלקי הנמשך בעולמות זכמו אדם א' דם, הרי ידוע דהא' זהו בחי' האור והחיות האלקי כו' (ובמ"ש בלק"ת ד"ה בשעה שהקדימו לענין תו"מ כו'). ועז"נ מראשית חסר א', שהחיות מסתלק בליל ר"ה ונמשך אח"כ מחדש כו'. ועז"ל ענין מרשית חסר א' דהנה מבואר בסידור בענין התקיעות ע"פ כוונת הבעש"ט ז"ל דאות א' הוא הממוצע המחבר וממשיך את הקול באותיות הדבור, וכמו"כ למעלה בחי' אל"ף הוא הממוצע המחבר וממשיך בחי' גילוי אוא"ס בבחי' מל' להיות גילוי אור וחיות בנבראים כו'. והענין הוא עד"מ בקול ודבור למטה הנה הקול הוא כח הבלתי מוגבל ויוכל למשוך לעולם בלי הפסק ובלי שום

השתנות, וגם כמו שהקול נמשך ומתלבש בהתחלקות באותיות הדבור הרי יכול לדבר עד אין קץ ושיעור ותמיד באופן אחד כו'. ושינוי הקול שבאדם לעת זקנותו כמו שנחלש קולו בדבורו הוא מצד מניעות הגוף שנעשה תש וחלש ומעכב את הקול. אבל מצד עצמות הקול הי' הולך ונמשך כל ימיו בלי הפסק ובלי שינוי כו'. הגם שהקול מורכב מאמ"ר רוחניים כידוע מ"מ ה"ז בבחי' הרכבה פשוטה שאין בו שום התחלקות ושום שינוי מצ"ע (והא דמבר' במ"א דלפעמים יתגבר יסוד א' מג' בחי' אמ"ר שבקול אם יסוד המים שבו או יסוד האש וכענין נחר גרוני כו', הנה אמ"ר זה הדוגמא מזה למעלה הוא בבחי' הכלים. אבל הקול הרוחני והרכבה דאמ"ר רוחני שבו (דמשו"ז יש חילוקים בכללות אופן הקול אם עב או דק כו') הוא הרכבה פשוטה ואין בזה שינוי לעולם כו'. ולמעלה היינו בחי' האורות שיש בהם ג"כ הרכבה רק שהוא בבחי' פשיטות כו' (ואפי' להדיעה שגם באורות יש בחי' ע"ס מ"מ ה"ה בבחי' פשיטות ונק' ע"ס בלי מה כו' וכמ"ש במ"א) ועמ"ש במ"א בד"ה וביום שמחתכם ובמועדיכם). רק דא' הוא הגורם ומפסיק את הקול כו', מחמת שהקול הוא כח בלי גבולי שאין סוף וקץ להבל היוצא מן הלב דרך הקנה ולכן אין בו שינוי והתחלקות מתחלתו ועד סופו שהכל משך אחד. אבל אותיות הדבור הם בבחי' התחלקות ובבחי' שינוי מצ"ע הגם שיכול לדבר דיבורים עד אין קץ כו' מ"מ הרי האותיות בעצם הם בבחי' התחלקות ושינוי שאין אות דומה לחברתה ולכן צריך להפסיק בין אות לאות שלא לערבבם כו'. ונמצא שהאותיות הם מוגבלים בבחי' גבול ומדה כו'. והדוגמא מזה יובן למעלה דבחי' קול הוא כח א"ס המתמשך בלי הפסק ובלי גבול כו'. ובמאו"א מע' קול אות י"ם כ' קול תמיד בסוד הז"א וידוע דז"א הוא בכלל עולם האי"ס עדיין כו', וגם ידוע דז"א בעתיקא אחיד ותליא, וא"כ ה"ה בבחי' א"ס ולא היו העולמות מתהוים כלל מבחי' זו כי הי' הכל בבחי' א"ס. רק מבחי' דבור העליון יכול להיות התהוות העולמות דהדבור הוא בחי' מל' וכמ"ש באשר דבר מלך שלטון כמשל מלך על מדינתו שבהגיע אליהם דבר פקודתו הם סרים למשמעתו, הרי הדבור הוא המלך, וזהו דבר מלך שלטון שהמלך והדבור הכל אחד כו' והדבור הוא בא בבחי' התחלקות דוקא, והיינו ע"י גבורות וצמצומים להסתיר ולהעלים האור שלא יהי' נראה ונגלה בחי' אוא"ס ב"ה רק יהיו בחי' אותיות נפרדות כו'. וזהו דעיקר בנין המל', הוא מהגבורות שע"י הגבורות וצמצומים ע"ז דוקא נבנה בחי' המל', דאם הי' בחי' גילוי אור בבחי' א"ס א"א כלל להיות בחי' המל' דהיינו בחי' דבור העליון, כ"א ע"י הגבורות וצמצומים דוקא נראה בחי' מל' כו'. וזהו כבוד מל' יאמרו וגבורתך ידברו דבכדי להיות בחי' אמירה ודבור דמל' זהו ע"י וגבורתך ידברו, בחי' ה"ג מנצפ"ך דז"א להעלים ולהסתיר האור שיהי' אפשר להיות בחי' ההתחלקות דבחי' דבור העליון כו'. והנה יש עוד ה"ג והן בחי' ה"ג דאימא הממשיכים בחי' גילוי אוא"ס במל' להיות גילוי אלקות בעולמות בכדי שלא יהיו בבחי' פירוד לגמרי ח"ו רק להיות היש בטל וכמ"ש וצבא השמים לך משתחוים כו'. ובזה יש ג"כ כמה מיני התחלקות